

РЕЦЕНЗІЯ на наукове видання:

Закалюжний М. М. Клінічна латина з англійськими та українськими відповідниками / Мирослав Закалюжний, Михайло Андрейчин, Роман Коморовський. – Тернопіль : ТДМУ, 2017. – 832 с.

Посібник, створений тернопільськими авторами, справляє гарне враження не лише широтою і глибиною охопленого матеріалу, але й бездоганністю побудови і викладу.

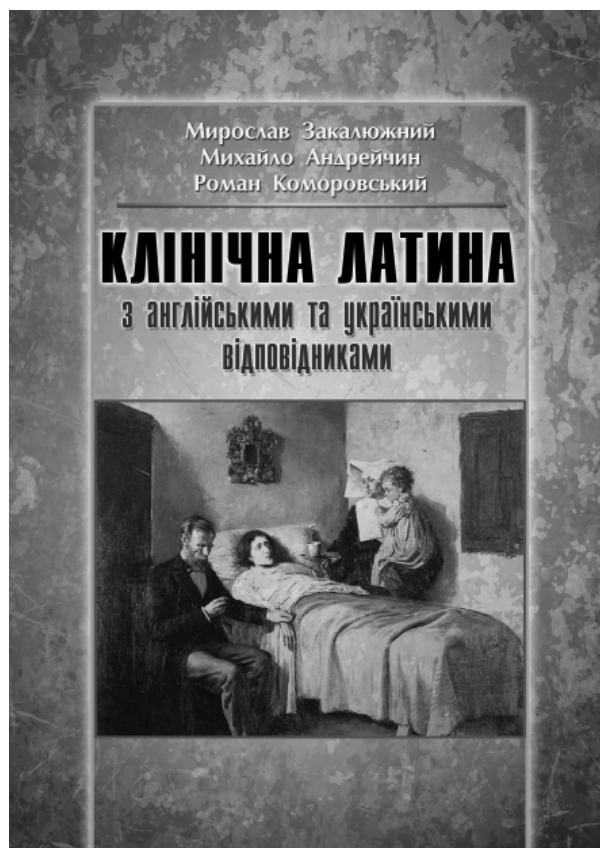
Книга має науково-прикладний характер і може використовуватися студентами вищих медичних навчальних закладів I–IV рівнів акредитації, магістрами, аспірантами, науковцями та тими медичними співробітниками, що беруть участь у науково-практичних конференціях чи проходять стажування й підвищення свого фахового рівня у вітчизняних або зарубіжних медичних університетах, де практикується латинсько-англійська медична термінологія, у тому числі й клінічна.

Саме прикладний характер роботи спонукав авторів (на нашу думку, цілком обґрунтовано) вибрати таку її структуру, яка б дозволила досягти поставленої мети – подати необхідний практичний матеріал стисло і доступно для зрозуміння читачем.

Прочитавши зміст, читач бачить, який матеріал, граматичний і термінологічний, і в якому об’ємі подано. Без сумніву, все, що тут пропонується, – потрібне і доречне. Так, у розділі “Коротко про основні засади граматики латинської й давньогрецької мов” подано своєрідне повторення вже забутого, але конче потрібного матеріалу для нормального розуміння структури клінічних термінів. Наведені далі умовні скорочення латинських, англійських, українських та інших медичних термінів допоможуть орієнтуватися в науковій літературі. Тут автори постаралися догодити студентам, пошукувачам наукових ступенів і всім, хто працює з науковою літературою – статтями, монографіями тощо.

Раціонально й доступно написані параграфи про способи побудови та написання термінів – клінічних, епонімічних, топонімічних, однослівних та багатослівних, при цьому виділяються грецько-латинські синонімічні терміноелементи, які сприяють легшому сприйняттю і запам’ятовуванню значень складних термінів. Заслугує добрих слів поданий матеріал про клінічні діагнози – прості та складені, їх види і форму написання.

Із зацікавленням буде знайомитися читач із такими параграфами, як “Спосіб позначення боку

тіла, ураженого патологічним процесом”, “Спосіб позначення ураження патологічним процесом обох парних органів”, “Позначення способу, місця, часу і причини в латинських клінічних діагнозах”.

Подані часто вживані в діагнозах латинські прийменники, прислівники, дієприкметники, наведено приклади їх поєднання з іменниками. З цікавістю сприймаються також параграфи “Клінічні діагнози з виразами *sub forma*, *subsequente*, *suspicio quoad* та *observatio quoad*”, “Про вживання грецьких іменників у латинських клінічних діагнозах”.

Особливо слід виділити велику, старанну і корисну для лікарів-практиків роботу при підготовці авторами § 22 “Приблизні зразки латинських клінічних діагнозів з англійськими й українськими відповідниками”.

Звичайно, що наведені зразки діагнозів не претендують на повну завершеність, а є лише зразками, які можна доповнити, збільшити в об’ємі. Для цього ав-

тори подають “Латинсько-англійсько-український тлумачний словник клінічних термінів” (понад 7 тисяч термінологічних одиниць). Оскільки вітчизняний лікар, оформляючи клінічний діагноз, мислить рідною мовою, для полегшення йому пошуку потрібного слова чи виразу автори додали ще один дуже корисний розділ, а саме “Індекс українських відповідників латинсько-англійських клінічних термінів” із вказівкою номера потрібного терміна в “Латинсько-англійсько-українському тлумачному словнику клінічних термінів”, наприклад, **голко-вколювання** А 81 – див. акупунктура; **гістотерапія** Н 164 – див. лікування захворювань препаратами тваринних тканин; **який викликає спрагу** D 235 – див. дипсогенний; **який вказує на початок хвороби або патологічного процесу** Р 485 – див. продромальний. Обидва ці розділи відчутно збагачують рецензовану працю і заслуговують на безсумнівне схвалення, бо надають посібнику не лише більшої об’ємності, але – що головніше – більшої навчальної вартості.

Цінною і, безсумнівно, потрібною є подана фонетична транскрипція англійських термінів у “Латинсько-англійсько-українському тлумачному словнику клінічних термінів”, оскільки сучасних англо-українських медичних словників із фонетичною транскрипцією практично немає, і рецензована праця певною мірою заповнює цю прогалину.

Автори зробили велику роботу, подавши зразки латинських клінічних діагнозів з англійськими відповідниками, що також засвідчує їх добру обізнаність з вітчизняною й іноземною медичною термінологією. Тактовно й пропорційно врахувавши досвід попередників, вони внесли чимало свого, оригінального, творчого.

Аналіз рецензованої праці засвідчує, що автори мають належний досвід у написанні підручників, посібників, у викладацькій роботі й добре орієнтуються у медичній латині. Будемо сподіватися, що обговорюваний фундаментальний посібник допоможе студентам-медикам і лікарям краще освоїти клінічну термінологію латинською, англійською та українською мовами.

Доцент кафедри латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького Л. Ю. Смольська